

Näringsutskottets yttrande 2022/23:NU2y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har beslutat att ge övriga utskott möjlighet att yttra sig över regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 och eventuella följdmotioner. I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen. I detta yttrande redovisar näringsutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde. Utskottet har i sak inget att invända mot regeringens redovisning.

I yttrandet finns tre avvikande meningar (S, C, MP).

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022

Skrivelsen

I skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (skr. 2022/23:75) lämnar regeringen bl.a. en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2022. Inom näringsutskottets beredningsområde finns totalt 46 riksdagsskrivelser redovisade, varav 23 anges som slutbehandlade och resterande 23 som inte slutbehandlade. Av de 46 riksdagsskrivelserna innehåller 23 totalt 29 tillkännagivanden. Regeringen bedömer i skrivelsen att 9 av dessa tillkännagivanden är att anse som slutbehandlade medan 20 tillkännagivanden inte kan anses vara slutbehandlade (se tabell 1 och 2).

Tabell 1 Tillkännagivanden som redovisats som slutbehandlade

Rskr.	Tillkännagivandet	Bet.
2018/19:253	Forskning om kärnkraft	2018/19:NU14
2019/20:123	Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	2019/20:NU1
2019/20:287	Förenklingsuppdrag	2019/20:NU16
2019/20:287	Programmet Serverat	2019/20:NU16
2020/21:172	Uppföljning av Riksrevisionens rekommendationer	2020/21:NU11
2020/21:173	Ansvarsfördelningen mellan olika aktörer	2020/21:NU12
2020/21:394	Tidsfrister kontaktpunkt för koncessionspliktiga elnät	2020/21:NU27
2021/22:87	Åtgärder med anledning av krav på drivmedelsstationer	2021/22:NU10
2021/22:214	Strategi för fjärrvärme och kraftvärme	2021/22:NU15

Tabell 2 Tillkännagivanden som redovisats som ej slutbehandlade

Rskr.	Tillkännagivandet	Bet.
2017/18:359	Ett reformerat strandskydd	2017/18:NU19
2018/19:166	Genomförande av EU-lagstiftning	2018/19:NU7
2018/19:209	Tillståndprocesser för gruv- och mineralnäringen	2018/19:NU11
2018/19:210	Mål för leveranssäkerheten	2018/19:NU12
2019/20:221	Småskalig vattenkraft	2019/20:NU14
2019/20:222	Handel med sälprodukter	2019/20:NU15
2019/20:287	Digital samverkan	2019/20:NU16
2019/20:287	Solnedgångsklausuler	2019/20:NU16
2019/20:312	Revidering av EU:s nya upphovsrättsdirektiv	2019/20:NU18

2020/21:257	Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession	2020/21:NU16
2020/21:228	Tillståndsprövar och handläggningstider	2020/21:NU18
2020/21:321	Kortare handläggningstider	2020/21:NU30
2020/21:321	Särskilda straffbestämmelser	2020/21:NU30
2020/21:321	Proportionalitet vid avstämning och återkrav	2020/21:NU30
2021/22:16	Effekter av försenat eller uteblivet stöd	2021/22:NU6
2021/22:131	Uppföljning och utvärdering	2021/22:NU13
2021/22:191	Solnedgångsklausuler	2021/22:NU16
2021/22:214	Värnande om vattenkraften	2021/22:NU15
2021/22:440	Kostnader i mål om patent	2021/22:NU22
2021/22:311	Sveriges energiförsörjning och import av rysk energi	2021/22:NU27

Utskottets ställningstagande

Som redovisats anger regeringen i skrivelse 2022/23:75 att nio av de tillkännagivanden som riksdagen har fattat beslut om med anledning av utskottets förslag är slutbehandlade. Utskottet konstaterar att flertalet av de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i skrivelsen redan har redovisats som slutbehandlade av regeringen vid tidigare tillfällen. Vidare noterar utskottet de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av riksdagens tillkännagivanden. Enligt utskottets mening har regeringen gjort rimliga bedömningar när det gäller om ett tillkännagivande bör anses vara tillgodosett och därmed slutbehandlat eller under fortsatt beredning. Utskottet delar regeringens slutsatser och gör därför ingen annan bedömning än regeringen när det gäller de tillkännagivanden som redovisas i skrivelsen.

Stockholm den 27 april 2023

På näringsutskottets vägnar

Tobias Andersson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tobias Andersson (SD), Elisabeth Thand Ringqvist (C), Fredrik Olovsson (S), Mats Green (M), Monica Haider (S), Jessica Stegrud (SD), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Marianne Fundahn (S), Birger Lahti (V), Eric Palmqvist (SD), Elin Söderberg (MP), Louise Eklund (L), Sara Gille (SD), Aida Birinxhiku (S), Anna af Sillén (M), Daniel Vencu Velasquez Castro (S) och Lili André (KD).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (S)

Fredrik Olovsson (S), Monica Haider (S), Marianne Fundahn (S), Aida Birinxhiku (S) och Daniel Vencu Velasquez Castro (S) anför:

I samband med beredningen av budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:NU1 för utg.omr. 24 och bet. 2022/23:NU3 för utg.omr. 21) har vi tidigare redovisat en annan uppfattning än regeringen när det gäller två av de tillkännagivanden som regeringen både i budgetpropositionen för 2023 och i skrivelse 2022/23:75 redovisar som slutbehandlade.

När det gäller tillkännagivandet om programmet Serverat noterar vi att regeringen i skrivelsen upprepar i stort sett samma information om varför tillkännagivandet om Serverat ska ses som tillgodosett och slutbehandlat, dvs. att anslutningskraven för kommuner har ändrats, vilket möjliggör för fler kommuner att ansluta sig till programmet, och att antalet kommuner som anslutit sig under perioden maj 2021 till mars 2022 har ökat från 71 till 78. Regeringen har i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 24) dessutom redovisat att det under 2021 utvecklades en ny e-tjänst för ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, och e-tjänsten för anmälan om livsmedel samt guiden och checklistan för biodling uppdaterades.

I tillkännagivandet uttryckte riksdagen att regeringen skulle verka för att fler tjänster ansluts till programmet för att öka anslutningsgraden hos kommunerna. Vi vidhåller vår tidigare uppfattning att en enda ny e-tjänst och sju anslutna kommuner inte kan sägas motsvara riksdagens tillkännagivande, varför vi menar att tillkännagivandet inte borde anses vara slutbehandlat.

Vi delar inte heller regeringens bedömning i fråga om tillkännagivandet om en strategi för fjärrvärme och kraftvärme som också redovisats som slutbehandlat i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 21) med hänvisning till uppdraget till Energimyndigheten i juni 2022 att ta fram ett förslag till fjärr- och kraftvärmestrategi, som ska slutredovisas senast den 15 december 2023. Vi noterade i samband med detta även de utfästelser om kompletteringar av uppdraget i den överenskommelse som slöts mellan regeringspartierna och Sverigedemokraterna efter valet hösten 2022 (det s.k. Tidöavtalet) som ligger i linje med tillkännagivandet. Vi vill med anledning av detta tillkännagivande upprepa vår uppfattning att det inte kan betraktas som slutbehandlat med hänvisning till att regeringspartierna har gjort utfästelser i ett högst informellt avtal som vägleder deras samarbete. Dessutom har en strategi som den som efterfrågas i tillkännagivandet fortfarande inte presenterats.

När det gäller tillkännagivandena om solnedgångsklausuler bedömde regeringen i skrivelsen En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt

och innovationsförmåga (skr. 2021/22:3) att det är lämpligare att hantera frågan om utvärderingar av regler på annat sätt än genom generella och automatiska solnedgångsklausuler, men på ett sätt som möter de grundläggande behoven av mer systematiska ex-postutvärderingar av relevanta regler. Vidare anfördes att regeringen överväger vilka ytterligare åtgärder som bör vidtas, t.ex. genom en vidareutveckling av konsekvensutredningarna. Tillkännagivandet bedömdes vara slutbehandlat. Riksdagen instämde inte i denna bedömning och riktade samtidigt ett nytt tillkännagivande till regeringen i frågan (bet. 2021/22:NU16). Regeringen anger även i samband med det förnyade tillkännagivandet att det fortfarande övervägs inom Regeringskansliet vilka eventuella åtgärder som skulle kunna vidtas i t. ex. bestämmelserna om konsekvensutredningar för att förtydliga när och hur olika regler ska utvärderas efter att de beslutats. Enligt vår uppfattning var regeringens bedömning rimlig i den redovisning som riksdagen fick i skrivelse 2021/22:3 om att det finns lämpligare sätt att hantera frågan om utvärdering av regler än solnedgångsklausuler. Ingenting har förändrats i sak sedan dess, varför vi anser att tillkännagivandena borde anses vara slutbehandlade.

Regeringen anger vidare i skrivelse 2022/23:75 att tillkännagivandet om en revidering av EU:s nya upphovsrättsdirektiv inte är slutbehandlat. När det gäller detta tillkännagivande kan vi konstatera att direktivet numera genomförts i svensk rätt. Vi noterar regeringens redovisning i skrivelsen om att den vid flera tillfällen lyft frågan om en revidering av direktivet i rådets arbetsgrupp för upphovsrätt utan att få stöd för detta av kommissionen eller av andra medlemsstater. Regeringen anger vidare att inga ytterligare åtgärder planeras. Vi kan i detta sammanhang påminna om att kommissionen enligt direktivet ska göra en översyn av direktivet tidigast i juni 2026. Slutligen delar vi regeringens syn på att det saknas förutsättningar för att få till stånd en revidering av direktivet. Med hänvisning till det som här anförts anser vi att tillkännagivandet bör anses vara slutbehandlat.

Därutöver har vi ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller regeringens bedömning av om tillkännagivandena som redovisas i skrivelsen är slutbehandlade eller inte slutbehandlade.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (C)

Elisabeth Thand Ringqvist (C) anför:

Tillkännagivandet om en strategi för fjärrvärme och kraftvärme har redovisats som slutbehandlat i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 21). I skrivelse 2022/23:75 anför regeringen att Energimyndigheten i juni 2022 fick i uppdrag att ta fram ett förslag till fjärr- och kraftvärmestrategi. Inom ramen för uppdraget ska Energimyndigheten bl.a. genomföra en översyn av byggregler, EU-regler för biobränslen samt skatter och andra styrmedel som påverkar fjärr- och kraftvärmens konkurrenskraft. Uppdraget ska slutredovisas

senast den 15 december 2023. Regeringen konstaterade i budgetpropositionen för 2023 att tillkännagivandet med detta kunde anses vara slutbehandlat.

Vid beredningen av budgetpropositionen för 2023 (bet. 2022/23:NU3) delade jag inte regeringens bedömning, en uppfattning som jag vill upprepa även denna gång. Enligt min mening har regeringen fortfarande inte på något sätt redovisat en sådan strategi som efterfrågas i tillkännagivandet. Jag menar att tillkännagivandet inte kan anses vara slutbehandlat förrän en strategi för kraftvärme har presenterats.

Därutöver har jag ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller regeringens bedömning av om tillkännagivandena som redovisas i skrivelsen är slutbehandlade eller inte slutbehandlade.

3. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (MP)

Elin Söderberg (MP) anför:

Riksdagen riktade under våren 2022 ett tillkännagivande till regeringen om Sveriges energiförsörjning och import av rysk energi (bet. 2021/22:NU27), i vilket regeringen uppmanas att vidta åtgärder för att Sverige så snart som möjligt ska frigöra sig från rysk energi, framför allt fossila bränslen som naturgas och olja. Regeringen bör därför granska vilken import som förekommer i dag för att därefter överväga olika alternativ som är juridiskt och praktiskt möjliga när det gäller både skyndsamma och mer långsiktiga åtgärder för att trygga Sveriges energiförsörjning. I detta ingår även att överväga ett nationellt stopp för direktimport av rysk energi, framför allt fossila bränslen. Det kan också t.ex. handla om att föra diskussioner med företag som är beroende av rysk energi om möjliga alternativ och bistå med att samordna frivilliga initiativ så att fler kan ansluta sig. Vidare bör regeringen enligt tillkännagivandet på längre sikt verka för att beroendet av fossil gas helt upphör, och övervägandena skulle även kunna innebära att undersöka möjligheten att skynda på en ökad produktion av förnybar svensk gas. Regeringen bör även se över möjligheten att utveckla infrastrukturen kring flytande gas.

Den redogörelse som regeringen ger i skrivelse 2022/23:75 i samband med detta tillkännagivande rör enligt min mening enbart arbetet på EU-nivå. Jag saknar därmed en redogörelse för arbetet med den nationella dimensionen i enlighet med det som riksdagen har anfört i tillkännagivandet, varför jag vill uppmana regeringen att beakta tillkännagivandets alla aspekter i sitt arbete. Därtill vill jag understryka betydelsen av att regeringen hanterar frågan med den skyndsamhet som den kräver.

Avslutningsvis har jag ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller regeringens bedömning av om tillkännagivandena som redovisas i skrivelsen är slutbehandlade eller inte slutbehandlade.